

Me&JU

ETT MAGASIN FRÅN JÖNKÖPING UNIVERSITY

JUBILEUMSNUMMER | 2019

Innehåll

2. **Rektor har ordet**
Agneta Marell.
4. **Jönköping University**
– de senaste 25 åren.
6. **Så föddes**
Jönköping University.
10. **Röster om JU**
12. **Invigning av Stiftelsen**
Högskolan i Jönköping.
14. **In memorandum**
Clas Wahlbin.
15. **Akademisk högtid**
Festlig högtid med lång tradition.
18. **Invigning av Campus-området** Högskolan i Jönköping

Me & JU är Jönköping Universitys magasin som vänder sig till högskolans vänner, samarbetspartners och intressenter.

Me & JU utkommer fyra gånger per år. Produceras vid Kommunikationsavdelningen, Jönköping University.

Ansvarig utgivare: Hanna Ståhl, vd Högskoleservice

Redaktör: Katie Dalros-Bingham

ISSN: 1104-3687

Layout: Maria Jacobsson/
Sofie Lind

Tryck: TMG Tabergs

Upplaga: 6 000 ex

Omslagsfoto: Arkivfoton
Jönköping University

Adress: Jönköping University,
Me & JU, Box 1026, 551 11
Jönköping

E-post: press@ju.se

Facebook: [facebook.com/
jonkopinguni](https://facebook.com/jonkopinguni)

Twitter och Instagram
[@jonkopinguni](https://twitter.com/jonkopinguni)

News in English: ju.se/en

Klimatekonomisk Posttidning:
miljöanpassad – återvinningsbar –
klimatkompenserad

JÖNKÖPING UNIVERSITY

MED KUNSKAP SOM KRAFT

– JU har förändrat Jönköpings län

HUR MÄRKER MAN FÖRÄNDRING?

Visst innebär Jönköping Universitys spektakulära byggnader utmed Munksjöns västra strand en helt ny stadsbild och visst uppmärksammas det med rubriker när vi får besök av spännande gäster eller erövrar nya forskningsområden eller får internationella utmärkelser. Men jag vågar påstå att det är något helt annat och mer lågmält som påminner de flesta om vad länet utvecklats till under de senaste tjugofem åren. Nämligen de små vardags-situationerna, där ett "Ciao!" eller "Ni hao ma?" har blivit naturliga inslag på caféer och gator. Där grupper av förvåntansfulla

studenter i färgglada overaller utforskar sin nya hemstad en ljummen augustikväll eller där buss 536 anländer till Hillerstorp en frostig vintermorgon, fylld med ingenjörer från JU pendlandes på den special-chartrade linjen för att förstärka den anrika Gnosjöandan.

Exempel på sådant som kanske inte leder till rubriker och stor uppmärksamhet, men som skapar en *känsla* och en atmosfär – av öppenhet, nyfikenhet och framåtanda. En utveckling som är lätt att ta för given, men den är absolut inte självklar i ett land där vår forskning visar att 250 kommuner, hela 85 procent, i stället tappar sina unga invånare.

JU FÅR MÅNGA ATT STANNA

En känsla är svår att mäta, men det finns siffror som ger en bild av utvecklingen i länet under de senaste tjugofem åren. Den mest tydliga är utbildningsnivån. Andelen i regionen som har examen från högre utbildning har nära på dubblats sedan 1994, från 12 till 22 procent.

I Jönköpings kommun har ökningen av antalet invånare med en högskoleexamen varit tio gånger större än ökningen av befolkningen i stort. Dessutom har antalet restauranger ökat med 73 procent under samma period. Ökad trivsel betyder större attraktivitet och en förstärkning av länet som besöksmål, som plats för nya investeringar, potentiell bostadsort för utflugna länsbor, eller en plats för nyetableringar.

En annan talande siffra: nära 150 000 studenter har passerat genom JU:s olika utbildningar sedan 1994. Ungefär 40 procent av dem har stannat i regionen som mycket eftertraktad arbetskraft. JU lockar inte bara drivna människor från olika delar av världen, möjligheten till högre studier nära hemorten innebär att många som annars kanske valt att lämna länet nu stannar kvar. Lägg därtill JU:s roll som arbetsgivare. Vi

är nästan 1 000 anställda. Forskare, lärare och administratörer, som på olika sätt berikar bygden, över kommungränserna.

VIKTIG KUNSKAP FÖR HELA LÄNET

Vi får ständigt bekräftelser på hur viktigt JU är för både de större och de mindre företagen i länet och JU beskrivs av näringslivet som en brygga mellan forskning och näringsliv. Liknande tongångar hörs från hälso- och sjukvården, med vilka vi också har ett nära och ömsesidigt samarbete. Och troligen är JU ännu ett argument för de som marknadsför länet både i Sverige och andra länder.

Att hitta och utveckla kompetens är en av de största utmaningarna i både privat och offentlig sektor. Student- och forskningsmiljön vid JU har under lång tid varit attraktiv och JU har framgångsrikt byggt upp kompetens inom flera områden och fortsatta satsningar är ett ständigt pågående arbete som ska säkra JU och regionens positiva utveckling.

Den anda av samarbete och gemensam strävan som råder mellan det lokala näringslivet, det offentliga samhället och JU, och som var en av de grundläggande

ambitionerna för 25 år sedan, är mycket ovanlig och något som vi alla bär, värnar och ska vara stolta över.

Jag inser att det finns en mängd effekter av JU:s närvaro som vore spännande att fundera över, sätta siffror på och fördjupa sig i. Allt går, som sagt, naturligtvis inte att mäta, men vi har initierat en fördjupad analys som närmare ska undersöka vilka effekter JU har i regionen. Resultaten kommer vi med glädje att dela med oss av framöver.

Även om jag väntar på slutsatser och analyser är det övergripande resultatet tydligt. Faktum är att jag knappt fört ett enda samtal sedan jag kom hit för snart två år sedan utan att bilden av att JU har bidragit till att förändra Jönköpings län bekräftas. Nu i 25 år. Förhoppningsvis är vi en lika stor utvecklingskraft framöver!

Agneta Marell

Rector, Jönköping University

JÖNKÖPING UNIVERSITY – de senaste 25 åren

1994

Högskolan i Jönköping övergår till en stiftelse med tre fackhögskolor – Högskolan för lärande och kommunikation,

Ingenjörshögskolan och Jönköping International Business School – samt ett servicebolag.

1995

Högskolan i Jönköping får rätt att ge doktors-examen i fyra handels-högskoleämnen. Forskar-utbildningen startar vid Jönköping International Business School.

1996

Första rektors- och professorsinstallationen äger rum.

1997

Campus invigs och består av Jönköping International Business School, Högskolebiblioteket, Högskoleservice och rektors kansli.

2010

Högskolan i Jönköping får rätt att ge licentiat- och doktorsexamen inom det tekniska området Industriell produkt-framtagnig.

2009

Tekniska Högskolan utses till "Årets teknikut-bildare 2009".

2007

Ingenjörshögskolan ombildas till Tekniska Högskolan i Jönköping.

Forskarskolan "Hälsa och välfärd" startar vid Hälsohögskolan.

2005

Högskolebiblioteket utses till "Årets bibliotek" i Sverige.

2011

De första avgiftsbetal- ande internationella studenterna från länder utanför EU/EES väl-komnas till Högskolan i Jönköping.

2013

Högskolans friskvårds-anläggning, Campus Arena, invigs.

2015

Jönköping International Business School blir den första handelshögskolan i Sverige som dubbelack-rediterats, både av EFMD (EQUIS) och AACSB.

Kick Off Festival går av stapeln. En festival för studenter som äger rum under introduktions-veckan.

Namnet Jönköping Uni-versity börjar användas även i Sverige. En ny logotyp och grafisk profil lanseras i samband med namnbytet.

1998

Första disputationen på Högskolan i Jönköping äger rum då Anders Melander på Jönköping International Business School lägger fram sin

avhandling "Industrial Wisdom and Strategic Change: The Swedish Pulp and Paper Industry 1945–1990".

Dåvarande Ingenjörshögskolan flyttar till campus.

1999

Den första doktorspromoveringen äger rum vid Högskolan i Jönköping.

Hälsö högskolan får rätt att ge socionomexamen som den första högskolan i Sverige. Tidigare var det endast universitet som hade den rätten.

2004

Högskolan i Jönköping får rätt att ge doktors-examen inom hela det humanistiskt-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet.

2002

Hälsö högskolan blir en fjärde fackhögskola inom Högskolan i Jönköping.

Studenternas hus invigs.

2001

Science Park Jönköping invigs.

Gymnasielärarutbildningen startar vid Högskolan för lärande och kommunikation.

2000

Högskolan för lärande och kommunikation flyttar till campus.

2016

Som första svenska lärosäte startar Jönköping University förberedande utbildning med undervisning i bl a engelska och studieteknik för

internationella studenter. Utbildningen bedrivs i Gränna i det nya bolaget Jönköping University Enterprise.

2017

KK-miljön SPARK, forsknings- och utbildningsmiljö inom kunskapsintensiv produktframtagning, startar.

2018

Tekniska Högskolan öppnar ansökningarna till civilingenjörsutbildning inom produktframtagning, och i hösten inleder 30 studenter sin första termin.

2019

Högskolans nya byggnad, Hus K, invigs och samlar olika funktioner inom servicebolaget Högskoleservice som tidigare varit utspridda på olika delar av campus.

SÅ FÖDDDES JÖNKÖPING UNIVERSITY

En cyklande landshövding med ett brinnande engagemang. Ett lands-
ting och 13 kommuner som vågade. Och ett regionalt näringsliv som
aldrig tvekade att ställa upp. När stiftelsen Högskolan i Jönköping
bildades 1994 skrev vi svensk utbildningshistoria. Fyra profiler från
våra fackhögskolor ger sin personliga version.

TEXT: AMELIE BERGMAN | FOTO: PATRIK SVEDBERG OCH ARKIVBILDER, JÖNKÖPING UNIVERSITY

Foto: Lars Gustafsson, stadsbyggnadskontoret, Jönköpings kommun

Bild över Kyrkogatan bort mot Klostergatan; Platsen där bron mot Campus Arena ligger sedan 2013.

Flygbild över campusområdet, 1997.

Jönköping International Business School (JIBS)

Leif Melin

Professor Emeritus, tillträdde som en av Internationella Handelshögskolans första professorer 1994.

"1988 initierade dåvarande landshövding Gösta Gunnarsson en utredning om Jönköpingsregionens framtida utveckling. När rapporten presenterades 1990 var huvudförslaget att investera i en internationellt inriktad handelshög-

skola. För detta ändamål bildades en stiftelse där flera framstående företrädare från näringslivet ingick. Stiftelsens projektledare Charlie Karlsson föreslog ett fokus på entreprenörskap och småföretagande för den nya handelshögskolan. Parallellt beslutade regeringen att möjliggöra större självständighet gentemot staten för ett fåtal högskolor. Högskolan ansökte om att handelshögskolan, tillsammans med de statliga lärar- och ingenjörsutbildningarna, skulle bli en av dessa och Högskolan i Jönköping valdes ut tillsammans med Chalmers. Stiftelsehögskolan bildades 1994 med Internationella Handelshögskolan, Ingenjörshögskolan och Högskolan för lärarutbildning och kommunikation samt Högskoleservice som separata aktiebolag. Claes Wahlbin blev högskolans första rektor och lokalerna på campus stod klara 1997. I avtalet med staten bestämdes att JIBS under en femtonårsperiod skulle få ett tillskott på drygt två miljoner per år till forskning och forskarutbildning, medan de övriga fackhögskolorna i detta läge inte utlovades medel för forskning och forskarutbildning.

De första fem åren växte JIBS verksamhet kraftigt. Vi gick från 30 till 120 anställda, från 1 till 14 fulltidsprofessorer och 40 nya doktorander, och från ett par kandidatprogram till fyra masterprogram. Vi kunde ha växt ihjäl oss, men det blev tvärtom – och det fanns flera framgångsfaktorer. Det faktum att vi startade från noll och själva kunde styra vår vision och jobba gränsöverskridande var avgörande. Inom ramen för vårt fokus på entreprenörskap och små och medelstora företag identifierade vi familjeägda företag som en vit fläck inom forskningen och området är fortfarande en av våra spjutspetsar. Vi lyckades få stora bidrag från Wallenbergstiftelserna och Hamrinstiftelsen för våra satsningar inom entreprenörskap och familjeföretagande. Vi byggde organisationen för att undvika byråkrati och satsade mycket pengar på heltidsdoktorander. Tillsammans kunde vi snabbt skapa en rik, internationellt ledande forskningsmiljö. Sedan gjordes det många smarta rekryteringar av kompetenser som hade varit med och byggt nytt på andra ställen och kunde dela med sig av sina erfarenheter – och sin entreprenörsanda!"

Dåvarande vd Kerstin Keen utanför Högskolan för lärarutbildning och kommunikation i lokalerna på Gjuterigatan, cirka 1997.

Dåvarande vd Roy Holmberg vid invigningen av Ingeniorshögskolans nya lokaler på campus, 1998.

Högskolan för lärande och kommunikation

Foto: Maria Jacobsson

Stefan Engberg

Utbildningschef 2010–2018. Började som universitetsadjunkt i svenskämnets didaktik 1993. Gick sin egen lärarutbildning vid dåvarande lärarutbildningen i Jönköping på 1970-talet.

”Lärarutbildningen har en lång tradition i Jönköping och har funnits i staden sedan 1947. Längre bedrev lärarhögskolan sin verksamhet i lokaler på Gjuterigatan uppe vid Västra torget,

med tiden tillkom även en informatörsutbildning. Lärarhögskolan blev en del av stiftelsehögskolan läsåret 1993/1994. Då var namnet Högskolan för lärarutbildning och kommunikation, något som sedan ändrades till ”lärande och kommunikation”. Verksamheten flyttades ner till campus 2000 då de nya lokalerna stod klara.

Fram till 2000-talet hade forskning ingen särskilt framträdande roll vid Högskolan för lärande och kommunikation. Sedan dess har vi etablerat flera ledande forskningsmiljöer, bland annat CHILD i samarbete med Hälsohögskolan. I dag har vi en komplett utbildningsmiljö med fristående kurser, fyra program och två masterprogram – alla med mycket gott renommé och högt söktryck. Universitets- och högskolerådets granskning av Sveriges lärarutbildningar har gett oss omdömet hög kvalitet i samtliga våra utbildningar vilket gör oss till en av endast fyra lärarutbildningar i hela landet som har fått det omdömet om samtliga våra utbildningar.

Det är viktigt att belysa att det fanns högre utbildningstradition i Jönköping även före 1994, men att stiftelsehögskolan kom att bli viktig för HLKs utveckling mot en komplett humanistisk-samhällsvetenskaplig miljö som vi nu bygger vidare på.”

Tekniska Högskolan

Jörgen Birgersson

Tidigare vd. Tillträdde vid den då statliga högskolan som lärare i byggnadsteknik 1992.

”De första yrkestekniska utbildningarna startade i Jönköping 1977 inom ramarna för den statliga högskolan. Successivt utvecklades ett fåtal högskoleutbildningar, bland annat data- och elektroingenjör i samarbete med

Linköping. När stiftelsehögskolan bildades 1994 ombildades teknikinstitutionen i Jönköping till aktiebolag och fick namnet Ingenjörshögskolan, med Roy Holmberg som första vd. Verksamheten bedrevs i anslutning till Erik Dahlbergsgymnasiet men flyttade in i egna lokaler på campus 1998. 2007 bytte vi namn till Tekniska Högskolan.

Utvecklingen av Tekniska Högskolan var en hjärtefråga för både privata och offentliga aktörer. Tre landshövdingar har varit drivande i projektet och ställt upp i alla väder. Gösta Gunnarsson var en av dem. Trots ett fulltecknat program hände det att han tog cykeln ner till oss när han behövdes med kort varsel. En liten, snabbväxande organisation med korta beslutsvägar möjliggjorde en explosionsartad utveckling. Bara en sådan sak som att personalen fick möjligheten att själva rekrytera sin allra första vd säger en del om hur ovanlig situationen var. Regionen och företagen gick samman i en satsning som var unik i Sverige och under 2000-talets första decennier investerades cirka 20 miljoner årligen. Från att inte ha haft några forskningsresurser alls byggde vi upp vår forskning inom fem olika områden. 1997 fick vi magisterrättigheter, 2007 masterexamen och 2010 doktorexamensrätten och därmed examensrätt på forskarnivå inom industriell produktframtagning. I dag examinerar vi även civilingenjörer inom området. Forskningsuppbyggnaden har hela tiden stötts av KK- stiftelsen och idag har JU en så kallad KK- miljö.”

Hälsöghögskolan byggdes 1968. 2018 firades byggnadens 50-års jubileum med två dagar av fest.

Hälsöghögskolan

Nerrolyn Ramstrand

Biträdande forskningschef, docent i ortopedteknik. Tillträdde som ämnesansvarig för ortoped-ingenjörsutbildningen 2003.

”Beslutet att inrätta en central yrkeskola för vårdutbildning med Jönköpings läns landsting som huvudman fattades 1963. Tanken var att samla de olika utbildningar som bedrevs på flera

olika håll i Jönköping på en och samma plats. Den nya skolan byggdes i 11 våningar på en kulle ovanför Munksjön i anslutning till det som i dag är campus, intill dåvarande Västra klinikerna. Den invigdes 1968, med löftet att ’Den här skolan är gjord så att man inte behöver lära om när man kommer ut.’ En lite annorlunda syn på lärande jämfört med i dag!

Efter högskolereformen 1977 blev de eftergymnasiala linjerna högskoleutbildningar. Det var nu som skolan började sin resa mot Hälsöghögskola och ett av de ledande lärosätena i Sverige för utbildningar inom hälsa, vård och socialt arbete. Under 1980- och 1990-talen var Hälsöghögskolan en av landets största vårdutbildningsinstitutioner räknat i antal helårsstudenter. 2002 blev Hälsöghögskolan en del av stiftelshögskolan. Det tvärvetenskapliga samarbetet med de andra fackhögskolorna gör oss unika. Jag tänker bland annat på det nya masterprogrammet i produktutveckling där vi samarbetar med ingenjörerna på Tekniska Högskolan och forskningsmiljön CHILD i samarbete med Högskolan för lärande och kommunikation. Dessutom är vårt ortopedingenjörsprogram ledande i Norden, med ett högt internationellt söktryck. I framtiden tror jag att vi kommer att se ett ökat internationellt perspektiv i våra program med ännu större fokus på global hälsa och cirkularitet.”

Med tillkomsten av den nya stiftelshögskolan startade en lång period av byggnationer, som resulterat i ett växande och levande campus mitt i city.

Röster om JU

Jönköping Universitys långvariga uppdrag har varit att dela med sig av sin kunskap och expertis till den breda massan. Under de senaste 25 åren har högskolan byggt upp långvariga relationer i form av partnerskap och samarbeten med aktörer både inom den offentliga och privata sektorn i samhället. Vi bad några av dem att berätta vad JU betyder för dem.

TEXT: SOPHIE LILJEFALL

Foto: Privat

"Samarbetet med Högskolan i Jönköping är viktigt för Husqvarna av många skäl.

Vi får tillgång till ny forskning och utökat samarbete med den akademiska världen. Vi har en öppen dialog kring vilka utbildningar som bäst förbereder studenter för en karriär i näringslivet och var vi ser ett behov de kommande åren. Genom att erbjuda studenter examensarbeten, praktik och näringslivsförlagda kurser lär vi känna framtida medarbetare och vi hjälper dem genom att komplettera teorin med praktik. Och initiativ som SPARK syftar till att ge yrkesverksamma spetskompetens. Vi ser bara positivt på samarbetet med högskolan."

Johan Jakobsson, Sr. Supply Chain Development Manager Husqvarna Group

Foto: Victor Wanselius

"Vi på Addbrand Sweden AB är både stolta och glada över att ha en högskola av mycket hög

klass i Jönköping. Samarbetet har hjälpt oss att öka fokus på vårt hållbarhetsarbete och gett oss möjlighet att diskutera och arbeta tillsammans med projektstyrning och framtidsanalyser. Det är en förmån att få jobba nära unga människor och vi hoppas verkligen att många stannar i vår region efter sin utbildning. Vi rekommenderar starkt andra företag att öka sitt samarbete med högskolan!"

Patrik Sjölin,
vd Addbrand Sweden AB

"För Science Parks del så har Jönköping University spelat en helt avgörande roll ur många perspektiv. Vår verksamhet startades upp av studenter och av ledningen på högskolan under andra halvan av 90-talet. Utöver att studenter och forskare/anställda på Jönköping University står för ett stort flöde av idéer och företagsstarter, så utgör Jönköping University en viktig kunskapsbank som gör att regionens näringsliv får tillgång till talanger."

Foto: Daniel Wengel

Gustav Österström,
vd Science Park

Foto: Sophie Liljefall

"Att Jönköping University finns gynnar så klart Go Banana då vi ligger så pass nära högskolan som vi gör. Dels kommer fler och fler studenter in och handlar hos oss samt att vi har många studenter som jobbar extra hos oss under sin studietid."

Elin Jansson,
butiksbiträde Go Banana

Foto: Alexander Draschnar

"Jönköping University har haft en fantastisk utveckling vilket gynnat Jönköping på många sätt. Högskolan bidrar till en växande stad och näringsliv vilket är grundförutsättningar som behövs för att vi på Castellum skall kunna fortsätta vara en aktiv samhällsbyggare, genom att investera och förvalta moderna och hållbara kommersiella fastigheter i Jönköping. Det är bara att gratulera jubilarerna och önska fortsatt lycka till på resan!"

Lena Emilsson,
fastighetschef Castellum

"Ett nära samarbete med högskolan i Jönköping är en viktig del av vår strategi inom kompetensutveckling

Foto: Johanna Ericsson

och en förutsättning för att vi både ska kunna rekrytera rätt kompetens men också för att kunna ta del av ny forskning och nya kunskaper. Samarbetet ger oss unika möjligheter till samarbete och forskning inom gränsöverskridande områden och studenterna vi tar emot för näringslivsförlagda kurser och examensjobb håller en så hög nivå att vi oftast försöker anställa dem efter avslutad utbildning."

Ulrika Tjärnen, Head of HR and
HR Manager Saab AB, Avionics Systems.

"Jag läste specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot distriktssköterska och filosofie magisterexamen med huvudområdet omvårdnad. När jag började studera jobbade jag som sjuksköterska och fortsatte med det samtidigt som jag pluggade. Att utbildningen var på halvfart och distans gjorde det möjligt, det var en förutsättning för mig. Utbildningen kändes genomtänkt och hade ett bra upplägg med teori och praktik. Det var många bra föreläsningar inom olika ämnesområden i sjukvården. Jag trivdes väldigt bra på Jönköping University och Hälsohögskolan."

Foto: Hubert Strahl

Veronica Oredsson,
specialistsköterska
och alumn
Hälsohögskolan,
avgångsår 2018

"Högskolan betyder allt för stan, för gatulivet och nöjeslivet exempelvis. Den har ändrat bilden av Jönköping och det är exempelvis inte lika stort fokus på det frikyrkliga längre. Högskolan är väldigt bra för stan och påverkar också kommunikationerna till det bättre."

Foto: Sophie Liljefall

Jeff Sixtensson, boende Jönköping

"Ett nära samarbete med JU har varit en självklarhet för Fagerhult under många år.

Foto: Maria Petersson

Som en vidareutveckling av det samarbetet samt utifrån att kunskapsintensiv utveckling är viktigt för oss, så var det ett naturligt steg att inleda ett strategiskt samarbete med SPARK som en av deras strategiska partnerföretag. Som strategisk partner får vi ett långsiktigt perspektiv på de projekt som vi deltar i samt tillgång till forskning, nätverkande och till rätt typ av kompetens."

Eleonor Svenningsson, Head of Learning
and Development, Fagerhults Belysning AB

"Jönköping University har stor betydelse för hela staden och så också för Bryggan. Med sin internationella prägel gör den Jönköping till en mer intressant och spännande stad att leva och verka i. För oss märks det tydligt när terminen är slut och många lämnar staden och vi börjar genast se fram emot augusti då de kommer tillbaka!"

Foto: Sophie Liljefall

Erik Jahrl,
ägare Bryggan
Café & Bistro

INVIGNING

AV STIFTELSEN HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

FOTO: ARKIVBILDER, JÖNKÖPING UNIVERSITY.

Konfetti singlar ner över scenen under invigningsceremonin för Stiftelsen Högskolan i Jönköping 1994.

*Framtiden börjar i denna sekund.
Nu byter historien skinn.
Sätt dig och grubbla på detta en stund.
Känn, här forsar framtiden in!*

Om framtiden av Alf Henriksson.
Författat speciellt för invigningen av Stiftelsen Högskolan i Jönköping.

Stiftelsens ordförande, Per Risberg, håller tal vid invigningsceremonin i Elmia konserthus, Jönköping. (1994).

Från vänster, Christina Hamrin (Herencokoncernen), Clas Wahlbin (rektor) och Per Risberg (stiftelseordförande) vid invigningen av Stiftelsen Högskolan i Jönköping 1994.

Från vänster: Per Risberg (styrelseordförande för Stiftelsen Högskolan i Jönköping), Gösta Gunnarsson (landshövding) och Per Unckel (utbildningsminister) vid invigningen 1994.

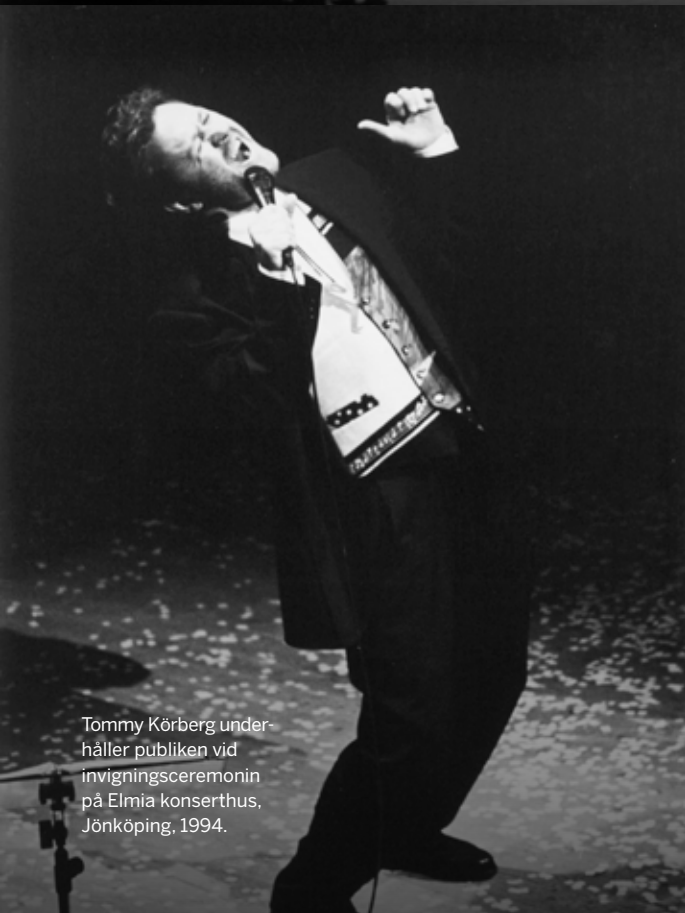
Svenne Rubins på scen.

Jönköpings kammarkör framför sånger av Olle Widestrand och Alf Henriksson, komponerade speciellt för invigningen. (1994)

Agne Boeryd, rektor för Jönköpings International Business School mellan 1994-1996, och Per Risberg, stiftelseordförande.

Tommy Körberg underhåller publiken vid invigningsceremonin på Elmia konserthus, Jönköping, 1994.

1994

Han satte Jönköping på den akademiska kartan

Clas Wahlbin var rektor för Stiftelsen Högskolan i Jönköping åren 1994–2004. Han växte upp i Motala, var professor i industriell marknadsföring och rekryterades till Högskolan i Jönköping från Högskolan i Dalarna 1994 för att bygga upp den nya stiftelsehögskolan.

Han var mycket kvalitetsmedveten och införde samt drev konsekvent fyra linjer, eller bärande idéer som han kallade dem, för högskolans utveckling. Dessa var samverkan med det omgivande samhället, internationalisering, fokusering av verksamheten på ett antal utvalda områden samt fackhögskolor som i samverkan, och med stöd av Högskole-service, skulle bygga upp en akademisk miljö i Jönköping. Greppet med de bärande idéerna som var mycket ovanligt vid högskolor och universitet på den tiden har senare, om än benämnda med andra ord, fått efterföljd i det svenska högskoleväsendet.

Han var mycket engagerad i uppförandet av byggnaderna på det nya högskoleområdet och deltog aktivt i såväl den innehållsmässiga som arkitektoniska utformningen av de nya lokalerna. Under Clas tid som rektor fördubblades i stort sett studentantalet vid Högskolan i Jönköping och forskningens volym flerfaldigades.

Clas var inte bara framgångsrik i sitt ledarskap som rektor. Han var synnerligen uppskattad som människa av personal, studenter och personer utanför högskolan som han kom i kontakt med. Det berodde nog på att han hade förmåga att se alla människor och hade uppfattningen att alla hade något intressant att förmedla om man bara gav sig tid att lyssna.

Ibland missade Clas bussen hem till Örserum. Då passade han på att besöka studenternas kårhus. Där kunde han sedan tillbringa kvällen med att studera ritningar till ombyggnad av kårhus, vara inbegripen i samtal med studenterna om vikten av att ha ett entreprenöriellt förhållningssätt eller i försök

att väcka deras intresse för att starta företag i det Science Park som han var en tillskyndare av.

Clas förstod hur viktigt det var för högskolans utveckling att få stöd från olika regionala aktörer. Han förstod också att förutsättningen för att få ett stöd var att regionen uppfattade att högskolan bidrog till den regionala utvecklingen. Denna insikt präglade hans umgänge med politiker, tjänstemän och näringslivsföreträdare som i honom såg en garant för högskolans medverkan i det regionala utvecklingsarbetet. Ofta fann han i debatten anledning att framhålla för kollegor vid landets lärosäten att det inte finns någon motsättning mellan högskolans regionala, nationella och internationella roller.

Efter sin rektorstid knöts Clas som professor till Jönköping International Business School. Den sista tiden där handledde han studenter, ett uppdrag som han själv fann mycket stimulerande.

Clas Wahlbin är ihågkommen som den person som satte Jönköping på den akademiska kartan. Han är även ihågkommen som en varm person som generöst delade med sig av sitt kunnande till inte bara högskolans personal och studenter utan till alla han kom i kontakt med. Clas Wahlbin avled den 1 juli 2011.

(Detta är en omredigerad och förkortad version av minnesord till Clas Wahlbin från Högskriften nr 3, 2011)

Foto: Patrik Svedberg

Festlig högtid med lång tradition

Den akademiska ceremonin är en högtidsstund, då ny kunskap och framstående forskning hyllas med pompa och ståt. I samband med sitt 25-årsjubileum firar Jönköping University sin 13:e akademiska högtid.

TEXT: INGEGERD SKREALID | FOTO: ANNA HÅLLAMS, PATRIK SVEDBERG

Den akademiska högtiden är en tradition med rötter i 1500-talet – och en viktig höjdpunkt för alla högre lärosäten. Det är tillfället då doktorer promoveras, professorer och hedersdoktorer installeras. I år kröns Jönköping Universitys 25-årsjubileum med Akademisk högtid. Det blir under ståtliga former – med högtidsdräkter,

tal och levande musik – på Kulturhuset Spira lördag den 12 oktober. Högtiden inleds dock redan på fredagen med öppna föreläsningar av våra nya professorer och hedersdoktorer.

Redan 1996 installerades de första professorerna vid Högskolan i Jönköping samtidigt med lärosätets första rektor

Claes Wahlbin. Tre år senare utsågs dåvarande landshövding Gösta Gunnarsson, en av de drivande krafterna bakom skolans tillkomst, till en av lärosätets första hedersdoktorer. I år utses tre nya hedersdoktorer. De är verksamma vid namnkunniga universitet i USA och Storbritannien, och mycket framstående inom sina forskningsområden.

Jönköping University rankas högt i världen bland annat när det gäller forskning inom entreprenörskap och hälsa, vilket medför samarbeten och kontakter som gör att vi i dag kan glädjas åt 258 doktorer, 164 professorer och 40 hedersdoktorer.

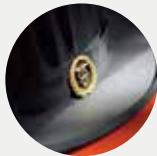

INSIGNIERN – VIKTIGA SYMBOLER PÅ EN HEDERVÄRD UTMÄRKELSE

När avhandlingen är godkänd och det är dags för installation delas insignierna ut. De är hederstecken med gamla anor och symbolisk innebörd – och beviset för att en doktor är promoverad och har installerats med värdighet.

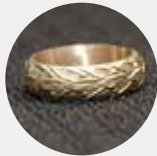
Doktorshatten

Doktorshatten symboliserar frihet men även makt.

Doktorsringen

Sedan 2006 finns en speciell doktorsring framtagen för Jönköping University. Ringen är utsmyckad med en traditionell lagerkrans och inuti högskolans logotyp. Ringen symboliserar trohet.

Diplomet

Diplomet är ett bevis på att man är installerad/ promoverad.

Foto: Jönköping University

Under 1996, första rektors-och professorsinstallationen ägde rum. Pressklipp från Jönköpings Posten, 1996.

Akademisk högtid – en tradition med medeltida anor

De första doktorerna i Sverige promoverades redan tidigt på 1500-talet och de första styrkta professorsinstallationerna ägde rum vid Uppsala universitet i mitten av 1600-talet. Enligt gammal tradition ska någon form av undervisning och/eller prov ingå i ceremonin. I äldre tider förekom magisterfrågan, men den har genom århundradena ersatts av en promotionsföreläsning. Nu när det är frivilligt att ordna promotioner och installationer, lägger sig inte heller överordnade myndigheter i vilka former högtidligheterna ges, men de viktigaste elementen från 1600-talets början finns kvar.

PROFESSORSINTALLATION

I äldre tider, när en domkapitelsledamot (installandis) invigdes i sitt ämbete fick han en stol anvisad i domkyrkans kor, stallum – och

det är från det ordet "installation" härstammar. Installationen är tillfället då en professor, som främsta företrädare för en forskningsdisciplin, intar sin lärostol.

DOKTORSPROMOTIONEN

Ordet promovera kommer från latinets *promovere*; flytta fram, beförda. Under ceremonin ska doktorn, promovendi, gå upp på en sida av en trappa och ned på den andra, som en symbol för rätten att få bedriva akademisk undervisning.

HEDERSDOKTOR

Till Doctor honoris causa utses forskare som svenska forskare knutit kontakt med i sitt arbete, eller andra "förtjänta personer" inom akademien eller näringslivet som ett lärosäte gärna vill knyta till sig.

Foto: Jönköping University

HEDERSDOKTORER 2019

Foto: Privat

” Jag älskar Jönköping Universitys forskningsmiljöer som helhet – och Jönköping International Business School i synnerhet. Människorna är fantastiska, välkomnande och vänliga. Jag känner mig mycket hedrad att få den här aktningvärda utnämningen, särskilt då jag är väl medveten om att ett antal välkända kvinnor och män har föregått mig. Det gör mig väldigt stolt. Jag är extremt knuten till både Jönköping University och Jönköping som stad.

ANDRÉS RODRÍGUEZ-POSE

ANDRÉS RODRÍGUEZ-POSE är professor i ekonomisk geografi vid London School of Economics, och en återkommande gästforskare i nationalekonomi vid Jönköping International Business School. Professor Rodríguez-Pose har lång erfarenhet av forskning inom regional tillväxt och ojämlikhet, finanspolitisk och politisk decentralisering, institutioner, regional innovation, migration samt utvecklingspolitik och strategi. Hans forskning är allmänt citerad i akademiska kretsar och används ofta av beslutsfattare. Han är regelbundet rådgivare för EU-kommissionen, Europeiska investeringsbanken, Världsbanken, OECD m.fl. Professor Rodríguez-Pose utses till hedersdoktor för sin internationellt framstående forskning inom regionalekonomi och ekonomisk geografi samt för sitt betydande bidrag till utvecklingen av forskningen internationellt och vid Jönköping International Business School.

GWEN SHERWOOD

GWEN SHERWOOD, professor emerita vid University of North Carolina, Chapel Hill School of Nursing (UNC), USA. Hon har bidragit till utvecklingen av sjuksköterskeprofessionen i USA genom arbete med kvalitet, säkerhet och patientnöjdhet specifikt ur ett multikulturellt perspektiv. Sjuksköterskeutbildningen vid UNC rankas som den 6:e bästa i världen. Professor Sherwood har, som en av grundarna av kärnkompetenserna för sjuksköterskor, medvetandegjort betydelsen av kvalitet och säkerhet inom omvårdnad. Hon har vid ett flertal tillfällen besökt Hälsohögskolan, och hennes forskning och författarskap har haft stor betydelse i att utveckla sjuksköterskeutbildningen här. Professor Sherwood utses till hedersdoktor då hon bidragit till en betydande kunskaphöjning hos Hälsohögskolans lärare och inom området omvårdnad.

Foto: Privat

” Mållös, det är ordet som beskriver vad jag kände när jag fick veta att jag utsetts till hedersdoktor vid Jönköping University. Jag försöker fortfarande bearbeta den oväntade, men underbara nyheten! Det arbete jag gör tillsammans med Hälsohögskolan är så inspirerande och givande, speciellt då vi ser vilken skillnad vårt arbete kan göra inom vården – och det är den verkliga belöningen!

Foto: Privat

DALE CLARK FARRAN

DALE CLARK FARRAN är professor emerita vid institutionen för lärande och undervisning på Peabody College, Vanderbilt University samt föreståndare för Peabody Research Institute, USA. Professor Farran har varit engagerad i forskning och stöd till barn och ungdomar i riskmiljöer hela sitt yrkesverksamma liv.

Hennes observations- och utvärderingsmetoder kring barns situation och lärande i förskolan är internationellt välkända, och hon har varit betydelsefull för framväxten av den förskolepedagogiska forskningen vid Högskolan för lärande och kommunikation. Professor Farran utses till hedersdoktor då hennes breda och djupa kunskap samt gedigna forskning har varit mycket viktig för den unika kompetens som utvecklats inom forskningsmiljön CHILD, som hon samarbetat med i snart 20 år.

” När jag fick besked tog det mig en stund att förstå vad professor Niklas Lavesson sa. Jag blev uppriktigt sagt överväldigad och var tacksam att jag faktiskt satt ned när beskedet kom. Jönköping University är en anmärkningsvärd institution och lärosätets forskningskontakter världen över påverkar så väl politik som praxis för små barn, både i Sverige och andra länder. Det här är den största hedersutmärkelse jag fått under min karriär – och jag hoppas verkligen att jag kan leva upp till äran.

INVIKING

AV CAMPUSOMRÅDET HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

FOTO: ARKIVBILDER, JÖNKÖPING UNIVERSITY.

Smålands Karoliner på plats.

Leif Lindmark, rektor för Jönköping International Business School mellan 1996-2000, intervjuas av Sveriges Radio.

I september 1997 invigdes Jönköpings nya högskoleområde. 3 500 inbjudna gäster och många andra hade samlats för att se landshövding Gösta Gunnarsson beordra invigningssalut. Därefter följde mottagning med tårta, överlämning av gåvor, ett livligt partymingel, sprakande fyrverkerier och dans långt in på småtimmarna.

Högskolans rektor, Clas Wahlbin.

Rektor Clas Wahlbin tar emot gåvor under partyminglet.

Pianisten och sångaren Robert Wells uppträder under festligheterna vid invigningen.

1997

JÖNKÖPING UNIVERSITY FIRAR 25 ÅR!

Tack för ett gott samarbete
då, nu och framåt.

JÖNKÖPING UNIVERSITY